

Министерство на околната среда и водите

Вх. № 26-00-1286

София, 02.07. 2021 г.

До:

Министъра на околната среда и водите

Адрес: гр. София 1000; бул. „Княгиня М.

Луиза“ №22, България;

Ел. поща: edno_gishe@moew.government.bg

С копие до:

**Национална служба за защита на
природата**

**Национален съвет по биологично
разнообразие**

Ел. поща: rgalitionova@moew.government.bg

СТАНОВИЩЕ

От

доц. д-р Орлин Деков – официален рецензент

на „План за действие за опазване на Европейския лалугер

(*Spermophilus citellus*) в България (2017-2026)“

e-mail: odekov@abv.bg

Относно: постъпил за разглеждане „План за действие за опазване на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България (2021 – 2030)“ в Националния съвет по биологично разнообразие (НСБР), чието заседание ще се проведе на 06 юли 2021г.

Уважаеми дами и господа,

През 2017г, бях поканен за официален рецензент на „План за действие за опазване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България (2017-2026)“. Според вносителите на плана бях избран заради моя дългогодишен опит в проучването и дребните бозайници и най-вече гризачите като изследовател в бившия Институт по защита на растенията – гр. Костинброд, днес част от „Институт по Почвознание, Агротехнологии и Защита на Растенията „Н. Пушкин“, Селскостопанска Академия.

Освен проучване на „вредната дейност“ на гризачите в цялата страна съм участвал в редица природозащитни проекти, именно с цел картиране и оценка на благоприятното състояние на гризачите и най-вече на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) и добруджанския хомяк (*Mesocricetus newtoni*). Става въпрос за добре познатия проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“. Обособена позиция 4: Картиране и определяне на природозащитното състояние на бозайници, без прилепи“ провел се в периода 2011-2013г.

В изготвената от мен рецензия на Плана за действие (версия 2017-2026) съм отразил критично предложения за разглеждане план за действие и съвременното състояние на лалугера в България (описано в множество научни статии и проекти), причините довели до драстичното съкращаване на относителната численост и ареала на вида, предложените мерки, финансова схема и мониторинг.

Всички критични забележки и препоръки, които направих бяха акуратно отразени в плана, а аз получих аргументирани отговори от неговия автор.

Двете рецензии (една от които изготвена от мен) на плана за действие заедно с други становища и мнения на отделни личности и организации, резултат от общественото обсъждане са предадени при първото внасяне на плана.

След заседанието на НСБР проведено се на 08 декември 2018 разбрах, че рецензиите не се разглеждат от членовете на съвета, нито се прочитат по време самото заседание. **Надявам се на предстоящото заседание на НСБР на 06 юли 2021г., настоящето становище да бъде разгледано от членовете на съвета.**

Смятам, че планът за действие (период 2021-2030) е допълнен с нови и ценни данни, които само допринасят за по-добрата му аргументация. В предложения план за действие са допълнени няколко важни доклада, имащи пряка и косвена връзка с обсъжданите в негативни фактори оказващи влияние на биологичното разнообразие у нас и в частност на лалугера.

Сметната палата на Р България публикува доклад относно ефективността на управлението на НЕМ Натура 2000. Основните изводи в този доклад подкрепят голяма степен изводите направени в плана за действие (2017-2026 и 2021-2030). **Управлението на екологичната мрежа от защитени зони (ЗЗ) с цел защита на околната среда и местното население все още не е ефективно, в резултат от забавянето на заповедите за обявяване на ЗЗ, не са определени режими за опазването им, което е причина за стартирането от ЕК на наказателна процедура; Организацията за управление на екологичната мрежа не е ефективна поради отсъствие на работещ механизъм за ефективна комуникация и координация между участващите органи и субекти на национално, регионално и общинско ниво, неправителствения сектор и т.н.**

В Плана за действие (2021-2030) е разгледан забавения с 5 години „Заключителен доклад относно последваща оценка (ex-post) на ПРСР 2007-2013“ с възложител Дирекция „Развитие на селските райони“ към МЗХГ. Тази оценка на Програмата за развитие на селските райони констатира тенденция за намаляване на постоянно затревените площи на територията на страната, основно поради разораване за получаване на плащания за единица обработваема площ и създаването на трайни насаждения, което се насърчава от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР).

В обновения план за действие има много допълнителни анализи и цитирани източници, които изключително много допълват неговата обосновка.

За да не се повтарям, след четири години, заключението в моята рецензия на плана за действие (версия 2017-2026) с пълна сила важи за новия план за действие (версия 2021-2030). Ще си позволя в настоящето становище да цитирам само заключението на рецензията, а именно:

„Предложения ми за рецензия План за действие за опазване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България ... според мен отговаря напълно на заданието и съдържа цялата необходима информация за да осъществи поставената си цел. Подкрепям документа като препоръчвам и се надявам да бъде приет от Националния съвет за биологично разнообразие към МОСВ.“

Дата: 23.06.2021г

Подпис: (

доц. д-р Орлин Деков (експерт по
гризачи, еколог, бивш служител на
Институт по Почвознание,
Агротехнологии и Защита на
Растенията „Н. Пушкиров”,
Селскостопанска Академия)